

ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD)
17 Iunie st. v.
29 Iunie st. n.

Este în fie-care duminică.
Redacțiunea în
Közép-utca nr. 395.

Nr. 25.

ANUL XX.
1884.

Prețul pe un an 10 fl.
Pe $\frac{1}{2}$ de an 5 fl.; pe $\frac{1}{4}$
de an 2 fl. 70 cr.
Pentru România pe an 25 lei.

Trecut-am . . .

Pour ce poète désolé, (Leopardi), le
bonheur n'existe pas.

Marc-Monnier.

Trecut-am véra : Salcia
Și pleopul adumbriau frumos
Intinsul țerm al lacului,
Ce 'n unde-i oglindia voios
Verđi frunđe tremurând pe vânt.

Trecut-am tómma : Salcia
Și pleopul încă adumbriau
Intinsul țerm al lacului,
A cărui unde-acum slujiau
L'aceleași frunđe de mormânt.

* * *

În viața noastră-asemena
Aceleași bucurii ce 'ntéiu
Ne-au desfétat, sub fruntea-ne
Aștern un jalnic capétéiu :
Durere-i totul pe pământ! . . .

Iuliu I. Roșca.

M a r i a.

— Novélă. —

Maria născută într'o diminéță de véră, pe câmp,
la umbra grăului. Muma ei eră dela oraș. Tatăl
ei dela munte. Se numia Maria.

Dela muma ei moștenise o mare tragere de inimă
cătră lucș și viața sgomotósă; dela tatăl ei, sănătatea;
dela diminéța care o vėduse născėndu-se, veselie;
dela umbra grăului, un fel de melancolie gravă, o odihnă
în cugetare, care i eră tot atât de trebuinciosă,
în viața pe care o avuse mai pe urmă, cât e de trebuinciosă
apa nufărului, cât sűnt de trebuincioșe sălcie
de unor morminte fără cruci, spre a arėtă, că acolo
dórme o ființă.

Ea đicea adesea că trupul ei este un mormânt,
în care dórme un poet.

Pe când eră de 4 ani, tatăl seu murise, și
fusede silită de întėmplare să părăsescă Ardealul,
unde eră născută. Veni cu mama sa la București,
după ce vėn-

duseră tot ce aveau acasă. Fu pusă într'un
pension cu tendințe religioșe, în condițiunile
copiilor săraci, căci eră săracă, cu tóte că
vėnduse tot ce avea.

Mumă-sa se apucase să deschidă un fel de
cafenea-birt, unde studenții săraci, chelnerii,
birjarii, veniau să mănance séu să petrecă,
după punga.

Ea scăpă din când în când dela școlă și
veniă, pe când avea deja 10 ani, să se așede
la contuarul prăvăliei, care s'ar fi putut
numi, mult mai corect, o tezghea decât un
contuar. Incepea să facă cunoscință cu
nastica, pelinul, drojdia, țuica, printre cari
se ascundeau câte o siclă de bitter séu de
aniset, cumpérate dela defaceri, și, cu tóte
că invėța bine, scărba ei pentru școlă și
pentru viața copilăreșcă ce i se impunea,
deveniă din ce în ce mai mare. Muma ei
vedea tóte aceste lucruri, dar fiind că eră o
ființă care mai presus de tóte punea
specula și căștigul, o incuragiă la astfel
de lucruri, indemnând'o duminica să stee
la contuar și să invete a recomanda marfa
bėuturei.

Fėta eră forțe primă-vėratică. Ea pricepea
cu priosință tot ce se cuvine să facă o
bună stăpână de cafenea spre a-și atrage
mușterii. Se vede însă că nici ea nici
mă-sa n'avea noroc. Treburile mergeau
rėu. Creditorii se înmulțiau. Datornicii nu
vreau, séu, spre a nu-i innegri în fața
posterității, nu puteau să plătescă, și
astfel, din rėu în mai rėu, birtul mergea
spre inchidere.

Intr'o bună diminéță, fėta se pomeni că o
ia dela pension și că o duce de-a dreptu la
gară. Ea se bucură gróznic, căci nu putea
să sufere orașul acesta, în care libertatea
ei fusese închisă între zidurile unui
pension catolic, și în care treburile
birtășesci ale mamei sale mergeau atât de
rėu.

Unde pleau ?

Muma spuse fetei că se duc la Turnu-
Măgurele séu Alecsandria, unde le va
trimete prefectul județului Teleorman,
care eră un vechiu cunoscut al ei. Ședură
în Turnu vre-o doi ani, la Alecsandria
alți vre-o doi.

În timpul acesta Maria creștea, ca o
trestie naltă și elegantă, par că ar fi
protestat, cu distincțiunea persoanei sale,
contra traiului ordinar pe care-l ducea.
Incepuse să fie luată în băgare de seamă
de mai toți tinerii din localitate. În
Turnu, copiștii, scriitorii dela prefectură,
câte odată chiar și dnu supleant al
Tribunalului, veniau să bea câte un
păhar de vutcă națională la birtu cu
fėta frumoșă.

În Alecsandria, incepuse să devie
celebră. Nu eră arendaș, pomojnic,
subprefect, călėtor mai spelat, care să
nu tragă la hanul ștejarului. Ei toți
inchideau ochii la socotela séu la
curățenia serviciului, când Maria
voia să le vorbescă séu să stea la
mésă cu dənșii.

Eră ciudat desgustul ce acésta creatură avea contra ori cărei brutalităţi. Când şi-ar fi permis cineva s'o atingă numai, se uită la densusul cu un fel de despreţ atât de vorbitor şi cu o căutătură atât de selbatică, în cât or cât ar fi fost de îndrăşneţ, îşi perdea cumpătul şi holborosiă câteva cuvinte de iertare, pe care rar o căpeta.

Gurele rele vorbeau, că selbăticimea acestei fete eră numai prefăcută, spre a prinde şi mai bine în plasele frumuseţii sale pe prefect, care forte des inspecta Alecsandria, de când hanul ştejarului se mutase din Turnu. Eră în acésta observaţiune ôre-care adevêr. Maria eră mult mai îngăduitoare, în aparinţă, cu acest muritor, decât cu restul omenirii. Ea, în fond, îl găsiă tot atât de ordinar ca pe toţi bipezii căţi i făceau curte, dar mumă-sa i đisese să se pôrie bine cu prefectul, şi ea ascultă pe mamă-sa.

În cele din urmă plecă şi din Alecsandria şi se duse la Rusciuc. Dela Rusciuc trecu la Varna, dela Varna la Odessa, astfel că, în vr'o trei ani, colindă mai tôte porturile Dunării şi vre-o câteva cin ale mării, până se aşedă în Galaţi.

În Galaţi existenţa acestei creaturi devine în adevêr de mult interes.

Eră cam de vr'o opt-spre-dece ani când se aşedă la contuarul birtului şi al cafenelei, ce deschisese în tovrăşie cu muma-sa.

Sunt unele figuri pe cari ţi-e cu neputinţă să le descrii, după cum îţi e cu neputinţă să le uiţi când le-ai vedut odată.

Vêra, după câte o furtună, iese sórele câte odată şi sullă un praf de vieţă, pe êrba câmpului sêu pe frunđele pomilor muiate de căldură, care pare a reintineri pământul cu đecimi de ani. Impresia care ţi-o produce acésta privelisece, este mai mică decât impresia ce ţi-o lasă vederea Mariei, când prin norul de fum, i zăriai obrazul tiner şi nevinovat ređemat cu linisce pe o mână albă şi cam lungă, curată mână de model.

Fruntea părea făcută numai spre a servi drept îngrădire unor cugete, cari nu trebuiau spuse nici odată lunei, cu care ea se întâlnea în tôte đilele. Ochii i avea negri, frumosi, plini de o privire care nu se putea tâlmăci decât acelor ce aveau semênţa geniului în propria lor privire, spre a o înţelege. Obrajii semênau, pentru cei ce au umblat mult prin păduri, cu acele răsuri de maiu, cari au în frunđele lor un arastec de colóre, luat, parte dela crin, parte dela roză, spre a nu mai semênă cu nimic pe lume decât cu obrazii Mariei. Gura avea o espresie de blândete ne mai pomenită. Ovalul întreg al figurei semênă cu al unei madone de Correggio.

Şi când vedeai acésta ideală faptură, coborîndu-se dela contuarul seu, şi venind la mēsa unui grec murdar, spre a ciocni cu densusul un păhar de bere sêu de liqueur; când o regăsiai sêra, în mijlocul a trei-đeci de băeţi, jucând billard cu cel mai tare dintre dênşii, şi făcând la serii de câte trei-đeci; decât o priviai, cu ţigara în gură, ascultând prostiile şi nimicurile tagmei care o înconjură în tôte serile; când, mai cu semă, începea să povestescă scene din vieţa ei, sêu îşi spunea amintirile copilăriei din Ardeal, cu un fel de tremurare în voce, care-i da pe faţă emoţiunile sufletului: rămăneai incremenit în faţa acestei enigme omenesci, şi nu scieai decât într'ênsa este personificat geniul cel bun, sêu geniul cel rêu, or decât ea eră menită să fie un reumat al acestei ciudate probleme care se numesce vieţa omului.

După ce bé câte 40 de beri, începea a luă peste picior pe vre-unul din numărul adoratorilor, sêu, decât simţia că printre dênşii se găsece un om superior, i plăcea adesea să pue acésta întrebare :

— Cine pôte să-mi spue cum am să sfêrşesc eu?

Corul curtezanilor intonă indată un imn, în care ea eră cântată, isprăvind, ca sfânta Cecilia, într'un cor de ângeri, sêu i se povestiă că are să móră în adânci bêtrâneţe, pe sofale de mētase, ori că are să se învenineze ca Cleopatra, sêu că are să-şi dea ultima suflare în ştrêng, de ôre ce avea ôre-cari inclinări cătră socialism. Ea ridea de toţi, şi-i punea la sfêrşit să plătescă sume enorme pentru tot ce bêuseră.

Întru acésta, urmă poruncile mamei sale.

Intr'o sêră, veni din Bucuresci un tiner, adus de ceilalţi obicînuiţi ai cafenelei, care mergea la Galaţi...

El se întemplase să ffe Ardelean. La mēsă, discuţia se începù, şi, aprinşi puţin de focul vinului, diapasonul se ridică până la nota discursurilor patriotice. Mateiu Aldea, astfel se numia tinerul, vorbea cu înlesnire, şi puterea cuvântării sale, atinse atât de adânc pe Maria, în cât, acesta, în avêntul unui patriotism esagerat, vedù pe condicele contuarului câteva picături de lacrimi, cari, fără scirea ei, veniseră să mărturisescă căldura unui sentiment, care nu şterge nici odată din sufletul omului: sentimentul iubirii de ţeră.

Atunci se sculă de pe scaunul ei şi veni la mēsa lor. Glumele şi cheful începură din nou. Ea vrê s'asculte. Aldea nu mai vorbea; supêrată, se puse să ţie frunte comnesenilor.

Pe la sfêrşit, întrebarea ei obicînuită veni din nou:

— Cine pôte să-mi spue cum am să mor?

— În spital, ofticosă, — respunse o voce.

— Cine a respuns astfel întrebă? — ea aprinsă de mânie.

— Eu, — đise Aldea.

Atunci un păhar sbură pe de-asupra capetelor şi-l lovi drept în frunte, cu atâta putere, încât sângele apărù indată. Toţi voiră să se repedă cătră Maria, care aruncase, êr Aldea, oprindu-i cu o mişcare, muia bapista într'un păhar cu apă, îşi acoperi rana cu dēnsa, şi voi să facă un pas cătră Maria. Când se sculă, ameţi de durere şi căđù pe un scaun. Ea, la vederea sângelui, care curgea şiróie pe obrazul rânitului, leşină.

Situaţia devenia grea. Câţiva dintre prietenii lui Aldea, îl puseră într'o trăsură şi-l duseră la otel. Ceilalţi, împreună cu mama ei, remaseră lângă Maria, care, o jumătate de cēs, stătù ca mórta.

După ce-şi veni în simţire, cea de 'ntēiu vorbă pe care o rostì, fu ca să întrebē de densusul.

— Unde e bolnavul, — đise, sculându-se pe cotul drept.

— S'a dus acasă.

— Daţi-mi un păhar cu apă şi să mergem şi noi.

— Unde să mergem? De abia poţi să vorbeşti, şi vrei să te duci?

Ea, ca şi cum ar fi vrut să arate că e sănêtósă, se sculă drept în picioare şi se îndreptă spre uşe.

— Cine vrê să vie cu mine, să vie.

Şi fără a mai aşteptă pe nimeni, se aruncă într'o trăsură şi se duse la otelul lui Aldea.

Acesta se liniscise puţin şi dormia. Ea nu voi să asculte de nimeni şi intră la densusul. Bolnavul se odihniă cu o mână la cap, care trebuia să-i pricinuiscă dureri mari, êr cu cealaltă atêrnând în marginea patului. Aldea eră frumos. Rânit şi palid, prin sângele care-l perduse, semênă cu Crist coborît după cruce. Ea ingenunchiă înaintea patului, şi ca o Magdalina vino-vată, îşi lipi buzele de mâna lui şi stete în acésta umilă proşternare, până ce bolnavul se deştepă. Când o vedù lângă densusul, o întrebă cu vocea slabă şi cu un zimbet care arêta că êrtă tot:

— Pentru ce ai venit să me veđi, decât vrei să me omori?

Ea începă a plânge și a-i acoperi mâna de sărutări. Apoi i dăse încet :

— Țertă-me și nu vorbi.

Doze zile nu se mișcă dela capul lui, și, a treia zi, când Aldea eră mai bine, ea începă a-i spune viața ei, miseriile câte le îndurase, golul ce-l simția în suflet pentru că nu iubise pe nimeni, desperarea ce o apucă une-ori, dorul de a muri ce-l avea mai înainte de a-l fi vădut, și mulțumirea că l'a putut întâlni spre a nu se duce din lume fără să fi iubit.

— Crede-me, — i dăcea adesea, — nu sânt atât de rea pe cât am aerul. Am urit până acum pe bărbați, pentru că nici unul n'a știut să me facă a-i iubi. Decă te-aș fi întâlnit mai de mult, aș fi fost cu mult mai bună. Puté-vei tu să cređi vre-odată și să înțelegi cât de mult te iubesc? . . . Ia-me cu tine, du-me într'un fund de codru, fă-me sclava ta, omără-me decă vrei, și voui fi fericită, te voui binecuvântă. Sântem amândoi din aceeași țără . . . da, decă te-aș fi omorit aș fi murit lângă tine. Mateiu, ia-me, du-me . . .

Și începea din nou să-i sărute mânele, ca o sclavă.

Acésta viață ținu vre-o dece zile, până ce Aldea se restabili de tot. Treburile sale îl chemau la București. El făgădui Mariei că se va întorče s'o ia cu dânsul. Ea înțelese și dădă trist din cap.

— Vei veni, séu nu vei veni, eu îți sânt datore tótă fericirea mea. Să știi că pe cât voui avé o schintee de vieță în mine, voui trăi ca să me gândesc că te-am iubit. Adio!

Și astfel se despărțiră. Ea i scrise vre-o doi ani de-a rëndul, spunându-i tot aceleași frumoșe lucruri. După doi ani nu mai auđi nimic de dânsa.

*

Dela acésta întemplantare trecuseră vre-o cinci ani. Aldea se află odată în Galați, dus după interesele sale, când se 'ntâlui cu un vechiu camarad de școlă, pe care nu-l văduse tocmai de cinci ani. După ce vorbiră despre multe alte lucruri, Aldea își aduse aminte de Maria.

— Ții mult s'o veđi? — îl întrebă prietenul seu.

— Fôrte mult.

— Haidem atunci la ea!

Trăsura se oprî în marginea orașului.

Aldea întârđiă un moment în pórta cimitirului.

— Cum, a murit?

— Acum doi ani, de oftică. Hai s'o vedem.

În fundul cimitirului eră un mormânt, cu câteva flori, de-asupra căruia se întorcea o salcie tineră și verde. Prietenul lui Aldea se plecă spre dânsul și-i șopti încet :

— I plăcea mult umbra . . . și a dîs murind că aveai dreptate . . .

Duiliu Zamfirescu.

A m v r u t . . .

M-am vrut ca să 'nving dorul,

Departé să-l alung,

În calea vieții mele

În veci să nu-l ajung.

Nu l'am putut învinge,

Ci am ramas învins ;

De cum ardea 'nainte,

Mai tare s'a aprins.

B. V. Gheorghian.

Originea familiei Urechescilor.

Familia Urechescilor este una dintre cele mai antice familii românesce. Vechiătatea ei se cunoșce și de acolo, că în cele mai vechi urice numele acestei familii nu este Urăchîe, ci Ureche. Sub numele de Ureche întimpinăm membri din acésta familie pe la începutul secolului al XV-lea, în diverse funcțiuni. Așă într'un uric(1) din 7 ianuarie 1407, Iosif, mitropolitul Moldovei, însărcinează pe „jupânul Petru Ureche, boiariul lui Alexandru Voievod“ ca să dea în administrarea popei Domitian tótă averea mișcătore și nemișcătore a mănăstirii Némțului și a Bistriții. În alte doue urice de daniă, unul(2) dela Ilie Vodă și Stefan Vodă din 8 mart. 1442, și celalalt(3) dela Stefan Vodă din 7 maiu 1442, figuréază ca martur, pîntre alți boiari, și un Oană s. Vană Ureche.

Din aceste urice se vede, că familia Urechescilor există acú la Români dintr'un timp, când limba lor nu ajunsese încă a muiă pe *l*, dar când schimbase pe *au* din latinescul „auricula“ în *o*, și apoi în *u*.

Originea familiei Urechescilor, ca și a altor familii străvechi, se perde în întunericul vécurilor. Între scriitorii Români, Demetriu Cantemir s'a ocupat mult cu deslușirea originii familiilor boeresce din Moldova. El a scris și o carte în privința acésta sub titlul : „Cartea genealoghiei némurilor boerimii Moldovenesci, și anume latinesce : liber moldavicae nobilitatis genealogiae latino sermone conscriptus. 4) Acésta carte nu este descoperită până acum. D. Cantemir a mai intercalat în opul seu : „Descriptio Moldaviae“ un capitul (al 15-lea) : De nobilitate Moldavae. (5) Într'acést capitul susține D. Cantemir, că boerimea și nobilimea română se trage din miile ce civi romani, aduși de împératul Trăian ca coloni în Dacia după prefacerea acesteia în provinciă romană. În consemnarea vechilor familii boeresce, adausă într'acést capitul, D. Cantemir pune și familia Urechescilor, dar neamintind, ca la altele, că este de origine grecéscă, sêrbéscă, séu tătărăscă, dá prin acésta, a înțelege, că ea eră fôrte vechiă în țără și de origine romană. Și într'adevăr! în alt op al seu, în „Hronicul vechimii Moldovlahiei“ în „prefață“ vorbind D. Cantemir despre originea Românilor în genere, și despre a unor familii românesce în special, dîce (6) că „dela Corvini se trăgea Urechescii. Din contestul acestui citat însé séménă a resultă, că D. Cantemir n'a înțeles aici de-adreptul pe Corvini Romani, ci pe Corvini din Ungaria, cari dăduseră acestei țeri bravi duci, și chiar un glorios rege, pe Mateiu Corvinul. Se știe că acești Corvini se făliau cu descendența sa romană, și că-și trăgeau originea de-adreptul din familia romană a Corvinilor.

Corvini Romani erau o ramură a familiei Valerilor. Pe la anul 349 n. d. Cr. Marcus Valerius a luat parte la un resboiu în contra Galilor și s'a distins ca tribun militar. Tradițiunea ne spune că, provocat la duel de un uriaș Gal, Marcus Valerius a primit duelul și a învins pe adversarul seu cu ajutorul unui corb, care i s'a pus pe coif. Dela acésta întemplantare Marcus Valerius să fie cîpétat conumele de „Corvus, Corbul“,

1) Hășdeu B. P. Archiva istorică a Rom. t. I p. 1 pag. 140—141.

2) B. P. Hășdeu Archiva istorică a Rom. t. I p. 1 pag. 74—75.

3) Hășdeu B. P. Archiva istorică a Rom. t. I p. I pag. 123.

4) Cantemir D. Hronicul R. M. V. Iași 1835 t. I pag. LII și LXXI.

5) Cantemir D. „Descriptio Moldaviae, București, 1882, pag. 112—119.

6) Cantemir D. Hronicul, Iași, 1835, t. I p. 41.

ér urmaşii lui de „Corvini” (1) Din această familie este renumit pe la anul 31 n. d. Cr., ca orator, un Marcus Valerius Massala Corvinus. (2)

Că familia romană a Corvinilor a venit în Dacia, că s'a păstrat aicea în decurgerea timpurilor, și că a dat apoi Ungariei mai mulți bărbați foarte însemnați, între cari mai glorioși au fost Ion Corvinul Huniadi și fiul acestuia Mateiu, rege al Ungariei de la 1458—1490 4), această ni-o afirmă și istoricul Ant. Bonfinius 5.)

Nu voi ascunde aici, că mulți scriitori, mai ales Maghiari și Sași, cari negă originea Corvinilor din Ungaria de la familia romană a Valerilor din ramura Corvinilor 6), însă argumentele lor sunt departe de a le pute proba afirmările.

De și D. Cantemiru ne spune, că Urechiescii se trăgea din Corvini, totuși scapă din vedere a ne arăta și modul cum se consângeniă familia Urechiescilor cu familia Corvinilor din Ungaria. Asemenea nu ne precizează nici timpul când, nici locul pe unde au venit Urechiescii din Ungaria în Moldova. Cum-că ei n'au venit nici de-adreptul din Transilvania, nici pe timpul regelui Mateiu Corvinul, acesta rezultă parte din considerarea, că Corvini Ungariei, cu moșile sale, nu erau acu în Moldova pe la începutul secolului alu 15-lea, adevă înaintea de înălțarea lui Matei Corvinul pe tronul Ungariei și mai înainte de luptele lui cu Românii Moldoveni.

Corvini Ungariei își avea moșile familiare în partea mediiduală a Transilvaniei și spre mediinopte dela Valea Hațegului. Aicea însă să-i fi adus Sigismund, regele Ungariei dela 1387—1437, și anurae din „ținuturile transalpine”, adevă din Oltenia (6). Deci, după Bonfiniu, lăgănul primitiv al Corvinilor din Ungaria să nu fie fost Transilvania mediiduală apusenă, ci Oltenia. Aicea dară, în Oltenia, trebuie să căutăm și lăgănul familiei Urechiescilor din Moldova, pentru că ea era consângenea cu Corvini Ungariei, după cum pretinde D. Cantemir.

Cumcă afirmarea lui D. Cantemir nu este lipsită de adevăr, credem că rezultă și din considerarea, că tocmai în Oltenia, în lăgănul familiei Corvinilor, există mai multe moșii cari poartă numele de Urechie. D. Frunțescu ne spune, (7) că în România Muntănească, în județul Mehedinți se află două localități, una cu numele „Cotul lui Urechie” și alta „Stiubeiul lui Urechie”; în județul Gorju există o comună cu numele „Urechiescii”, în județul Dolju un cotun „Urechiescii”, și în județul Râmnicul-Sărat sunt două cotune și o comună cu numele „Urechiescii”. În România Moldavă intimpinăm erași mai multe localități cu numele „Urechie”. Așa găsim în județul Putnei două sate „Urechiescii de jos și de sus”, în județul Némț un cotun „Urechienii” și în județul Iași o locuință izolată, numită Urechie.

Șirul localității ne arată lămurit direcțiunea ce a apucat o familia Urechiescilor în răspândirea sa; că adevă a plecat din marginea cea mai apusenă a Olteniei și a ajuns, înaintând încetul cu încetul tot pe sub pôlele Carpaților, până sub muntele Căhlăului.

1) Drumann W. Geschichte Roms. 5 Th. Königsberg 1841. pag. 409. — Livius, VII 26; VIII 16; — Florus, I 19; — Gellius, IX 11.

2) Drumann W. l. c. I. Th. pag. 472, 481; II Th. 142, 150, 151.

3) Kaprinai Steph. Hungaria diplomatica temporibus Mathiae. p. I et II. Vindobonae 1767—1771, pag. 336 ș. c.

4) Bonfinius Ant. Rerum Hungaricarum decades libris XLV comprehensae, edit. VII. Lipsiae 1771 pag. 432—433 și 5:6—5 1. o) Conf. Benkő Ios. Transilvania p. I edit. 2. Claudiopoli 1834, pag. 177—182 și 559—57.

6) Bonfinius, l. c. pag. 4 2—4 3.

7) Frunțescu D. Dicționar topografic și statistic al României, București, 1872 pag. 50.

Miron Costin, (1) Ianachie Văcărescul (2) și B. P. Hășdău (3) ne spun, că Oltenia și Valea Hațegului au fost lăgănul națiunii Române. Urmă dară firesce, că tot de aici să se fie răspândit mai departe și familia Urechiescilor.

Deci, decă luăm în considerare, că primele și cele mai nobile și mai puternice colonii romane au fost aședate prin Oltenia, prin Transilvania mediiduală apusenă și prin Temeșana de astăzi; decă luăm în băgare de sémă, că lăgănul primitiv al Corvinilor din Ungaria a fost Oltenia, și decă privim și la localitățile cu numele de Urechie de pe sub pôlele Carpaților: apoi trebuie să mărturisim, că nu putem a nu primi de întemeiată afirmarea lui D. Cantemir, că familia Urechiescilor se trage din Corvini, și anume: ori de-adreptul din familia primitivă a Corvinilor Romani, aședăți prin Oltenia, după cum sémână a rezultă din șirul localităților cu numele Urechia, ori din Corvini Ungariei. Și într'un cas și în altul, nu incupe indoielă, că familia Urechiescilor este una din cele mai nobile și mai vechi familii curat romănesci.

Ion Sbiera.

F a, b i e a .

(Incheiarea.)

Bébe la Fr. nume de desmerdare cătră copii mici, în bébe e reduplicățiunea lui: be. La italieni vëdurăm cuvântul *bambino*, unde asemenea e reduplicățiune din bam = bab, și bin, din *ben*, și apoi mai avem bim în *cherubim*, seu și *cheruvim*. Cheru și heru la Galli, spadă (de aci poporul: Cheruscii = spadări) evreesce: cheref, și *bim*, om. Fînța și numele, de origine sânt din Persia, unde s'a născut tradițiunea despre facerea lumii, și unde a fost paradisul cu cele 4 riuri. *Bim* la Irlandezi fînță. Cherubimii însemnă: omeni, fînțe cu spade, și astfel numele e gallic.

Pe *b*, din *ben* îl aflăm la Galli și strămutat în *f*, *fen*, de aci la Galli: *mamfen*, *mama*, femeia bătrâna; din *fen*, e la Francesi: *femme*, pentru că *m* trece în *n*, de aci e la Latini *femina*, la noi *femeia*. Femei la Bretoni muierușca animalelor, *femelle* la Fr. tot acesta.

Avem cuvântul *băiat*, acesta nu purcede din *ba*, *be*. *Băiat* are două înțelese: 1) copil mic, 2) scaldat. *Băiat*, copil mic purcede din *balia*, la Italiani *mama* laptătoare, care dă lapte la copil, și astfel *băiat* însemnă copil mic, carele încă sugă; *băiat*, în al doile înțeles scaldat vine din: din baiein la Bretoni, a-l băgă în apă, în scaldă, baiae la Latini scaldă, *balnea*, ași la noi *băia* adevă scaldă, deci *baiatus*, *balneatus*, *baiat* însemnă scaldat, curățit.

Acuma era ajungem la *b*, schimbat în *v*.

Va la Galli, copil mic, hua copil mic.

Ben în *ven*, de aci *ven*, *venen* la Cornvali femeia; dară cumcă *Ven*, a existat la Galli, și la Romanii vechi cu înțeles de femeia, demustră numele dînei *Ven-us*. La Galli și Bretoni *gwener* și *wener* a însemnat nu numai femeia, ci și dîna: *Venus*. Acuma aflăm cauza, că pentru ce *Venus* are genitivul *veneris*, pentru că erau două numiri; *Venus*, și *wener*. Precum amintii mai sus, că la Galli, cuvintele ce se încep cu *gw*, se pot începe și numai cu *w*, dovedesce: *wener*. Noi cuvântul *vinere*, nu-l avem din latină *Venus*, ci din gallicul *wener*. Dar

2) Miron Costin „Letopisișile Moldovii” edit. I tom. I pag. 29 și 31.

3) Văcărescu I. Observații asupra regulilor gramaticii romănesci. Râmnic 1787, în cuvântul de închinare.

4) Hășdău B. P. Istoria critică a Românilor, t. I. București, 1875, pag. 305 ș 88.

Frumsețe spaniolă

prin Irlandia se află cuvinte, unde din gw, a cădută w, p. e. gwenhvyvar, *Genovefa*, format mai târziu, și în care *fa*, e repetițiunea lui *qwen*, gen.

Din *be*, avem *ve*, cu înțeles de: femeie. Am arătat mai sus, cum din *ba*, a rămas b singur, în Bevans, pruncii lui Ioan, séu Iovan; așa din *ve*, rămâne singur v, cu înțeles de femeie, de om. Verch și gwerch la Galli și Bretoni: virgină. *v*, e pentru *ve*, érá *erch* e terminațiune de diminutiv, deci verch în sensul strins, însemnă fetiță, femeuță; din verch strămutându-se ch = k în g, s'a făcut latinul: *virgo*, adecă virgină și *virago* la Romanii vechi niște ține, cari se dic: *Viragines* și *Virgines*. Gwreicca la Galli a prinde femeie, a se însură gwerg la Cornvali, bărbat, gwreigan la Galli muieră mică de stat.

Din verch, cădând r afară, și ch (la Francezi în ș) strămutându se în ci, s'a format cuvântul *fecióră* la noi, unde *fe*, e *be* = *ve*, după a cărei terminațiune mai jos.

V pentru sine a rămas cu înțelesul de: om, și apoi Galli au adaus: r, wr, însemnă bărbat când s'a format limba latină peste tot din cea gallică, Latini întră consonante au virit câte o vocală, astfel din wr au făcut vir, bărbat; acest w; din wr s'a strămutat în o, u, și cu r la olaltă or, ur, terminațiuni pentru de a însemnă, om, p. e. *pastor*, *profess-or*; acest or, în *verchora* e terminațiune pentru fecior și feci-or-a.

Dar *erch* nu e numai terminațiune de diminutiv; ci însemnă la Galli și Bretoni asemenea: néuă, alb, curat. De aci a putut să vină idea de curată, ca și un pleonasm, căci numirii fecióră, nu trebuia adaus: curată, căci acest sens e în însuș cuvântul fecióra; din néuă, a venit idea a face: *Maria-Schnee*, adecă *Maria néuă*, pentru că néua însemnă și curat, séu curat și néuă, în loc de *Maria fecióra*, séu femeia fecióră; séu femeia ca néua, curată.

Acest *ba*, *va*, *ve*, femeie, e la Nemți în cuvântul: *Weib*, femeie, seu *wabi* când o desmărdă. Fer la Scoti și Irlandi însemnă om, fear la Irl. om, în legătură cu: vir latinul, și fer scoticul și irlandezul, aflu: *férif* la unguri, bărbat.

Am ajuns acum la cuvântul: *fata*. Acesta are o istorie întregă până a ajuns la noi.

Fadh, (și pentru că d se schimbă în t) fath la celtgali a însemnat: divin, profetic, magic. Din fadh în monuminte vechi: *fada* și *fadus* astfel și bărbătesc și femeiesc. *Fatua* la Arnobiu și Iustin, *fada* și *fata* la Italiani, *fada* la Spanioli, *fade* în langociana, *faye* la Francezii vechi, toate cu înțelesul de: fée, adecă țină (din divină); *fae* la Fr. vechi s'a numit un încântătoriu, farmecătoriu, vrăjitoriu, mag, fain la Scoti, *fée*, *fadha* la Irlandezi, măgiă, farmecătură; *fath* la ei, rațiune, știință, cunoștință, fathoide la ei: om de știință, învățătoriu. Din fadh fath, e fet în *profet*.

Să vedem acum, cum a trecut *fadh*, *fath* în limba latină.

Din fadh fath, s'a format verbul *fatuari*, a profeti, a fi însuflețit de spiritul divin și a spune cele viitoare. Iustin (XLIII. 1) dice: „Fauno fuit ut nomine Fatua, quae assidue divino spiritu impleta, velut per furorem futura praemonebat, unde adhuc, qui inspirari solent, *fatuari* dicuntur“.

Aceea, ce s'a spus înainte despre viitoriu, s'a numit: *fatum*; din *fatuari* e *fatum*, ce însemnă: vorba rostită, voința spusă de Jupiter, ca și a zeului mai mare, și une-ori și a altor zei. Serviu (V. A. 628) dice: *Vox enim Jovis, fatum est*; și (XII. 808). *Juno sciens, fatum esse, quidquid dixerit Jupiter*; érá Isidor (Orig. VIII. 11. 90) *fatum* dicunt, quidquid dii *fantur*.

F. din fadh, fath a trecut în v, de aci latinul: *vates* (vat = fath, es = eis om) om profet, predicatoriu,

poet. Ennius (Ann. A 221): *Scriptere alii rem, versi bus, quos olim Fanni Vatesque canebant*. *Vaticinium* din fath = vas, și cano (cânt) cecini. *Vaticanum* locuința papei în Roma, ce nu pôte avé înțeles mai bun, decăt: locuința profetului. Aci a fost: deus vaticanus.

Cu câtă frumșetă, cu câtă rațiune, din gallicul fadh, fath, în mitologia vechiă latină s'au făcut: *Fata divina*, parcele, urđitórele. Aceste erau trei: *Tria Fata*, și pe forul roman din timpul împéraților „*Tria fata avură cultul lor*, și în Roma a fost o stradă „în *tribus fatis*“ Aceste se numiau și *fata scribunda* adecă scriitórele de sörte, séu fetele sciitóre; până aci numai fatuau, dar acum și scieau. Nu însedar se aude ađi la noi: „Dör așa mi-a fost *scrisă*“ înțelegend sörtea, și susținendu-se memoria despre: *fata scribunda*.

Ca să nu fie dubietate despre aceea, că *fata* a însemnat döră numai *fatum* în plural, și nu o țină, o fată = o țină, étă ce dice Stasil. Silviu (V. I. 259) *Ubi supplice dextra, pro te fata rogat*. La Henzen inscripțiunea nrul 5779 dativul în plural: *fatibus*, până ce mai sus vęđurăm în *tribus fatis*, și astfel în *fatibus* reafăm nominativul singular: *fata*. Ba Petronia (42, 77 după Preller, Röm. Myth. pag. 565) arétă că în limba poporală română vechie s'a đis și *fatus meus*, adecă și în gen bărbătesc, ce consună cu monumintele vechie, în cari s'a aflat — precum arétasem mai sus: *fada* și *fadus*.

Deci *fata* la Români, are tot acea origine ca și *fada* *fata* la It. *fada* la Spanioli, și în prima linie are înțelesul cunoscut în poveste, adecă: de țină; — ce lucru frumos că în *fatus meus*, reafăm pe: *Făt* frumos, asemenea deu din poveștile nóstre. Adevérat, că copila unui tată încă se numesce fată, și cătră copil đicem și *fătul meu*, dar acest înțeles a intrat mai târziu în limbă.

Pôte că cineva ar vre să-mi aducă aminte de *foetus* din limba latină, carele, ca și substantiv a însemnat *fetul* din pântece deosebi la animale (arare-ori figuritive și copil) érá ca și adjectiv, *foetus* a uns, grea de fetat, o vacă, épă, óiă, scrófă, foetura timpul de fétat, dar *foetus* substantiv a cuprins améndoue genuri în sine, adecă pentru *femina* nu a avut formațiune separată. *Fata*, și *făt* nu e din *foetus*, din acesta ni-a rămas numai idea de *fétare* la animale.

O alta ingrigire pôte avé cineva, pentru că: fată și făt în plural, e: fete și feți. Nici o ingrigire! Natural, că în gramaticile latine nu am aflat cauza pentru ce e așa, și nici gramatiștii nóstri de până acum nu o descoperiră. Aci e o declinațiune celtică, care avea flecsiune și internă și esternă, și fiind că în limba celtică érá regula, că a din sigular, fie în rădăcină, fie în terminațiune, în plural se schimbă în e, în: *fata făt*, afăm declinațiunea celtică, făcându-se: fete feți.

Din aceste tóte, arét, că *fa* ce se află în refrenul poesiilor poporale e din: *ba*, identic cu *pha*, *pa*, *va*, și însemnă: femeia, și nu e scurtat: din fată. Mai departe arét, că *bica* din Oltenia, venind din *be* e scris mai bine; *bea*, și nu însemnă: *dragă*, ci: femeia, fată; și *bea* din Oltenia cu tot dreptul îl putem folosi, acolo unde am vre să traducem pe francesul: *fée*, căci améndoue purced dela protopărinți comuni, dela Galli.

Din aceste puține câte am descoperit aci, fie-carele va începe de a se convinge, că acele, ce nu le afăm în limba latină, că se ni deie desluciri, să le cautăm în acele limbi, cari susținură cuvintele poporale dela aceea, dela cari ne tragem și noi, și cu trudă vom descoperi multe cu succes, și vom aduce lumină asupra limbii nóstre și formațiunii ei, asupra elementelor și anticității ei.

Bólele nervóse.

Primul tratat asupra nervóselor, fu publicat în 1864 de Axenfeld. Acest tratat, se bucură d'o mare reputațiune în timp de deuce ani. Știința însă înaintă și pe la 1872 Axenfeld se gândia să refacă lucrarea sa din 1864 și-și asocia în acest scop pe unul din elevii sei cei mai destinși, pe doctorul Huchard. Axenfeld însă muri în 1876 și elevul seu i continuă lucrarea care a apărut acum în a doua edițiune.*

Duchenne este acela care a pregătit toate progresele efectuate de două-deci de ani, în studiul afecțiunilor nervóse de către strălucita școlă dela Salpêtrière. Acesta școlă roditoare a descris leziunile adânci produse în sistemul nervos de către cea mai mare parte din bólele descoperite de Duchenne; ea a dat lucrării sale o sancțiune nouă și definitivă, aceea a faptelor anatomo-pathologice, dar n'a adaus nici n'a scos nimic din tablourile clinice pe care el le întocmise. Microscopul a completat și confirmat opera clinice; de aceea d. Huchard a intrunit în aceeași laudă numele lui Duchenne și a dlu Charcot.

D. Charcot și elevii sei au și meritul d'a lămuri printr'o tehnică foarte perfecționată studiul isteriei. Póte că școlă dela Salpêtrière a perdut pré mult timp cu studiul manifestațiunilor teatrale a acestei nevrose: estastul, somnambulismul, letargia, catalepsia.

Isteria se 'ntâlnește pretutindeni în timpul de față; se dă numele de isterice tuturor femeilor esaltate, desechilbrate fantastice. Romancierii, istoricii, nu s'au temut să spună că geniul și toate pasiunile mari, precum eroismul, sânt niște nevrose, care sémână cu isteria. În curând se va dice, ba s'a dis chiar, credem, că *generarele care fascinează pe soldații sei prin îndrăsnela și prestigiul seu, că oratorul care subjugă pe auditorii sei prin elocința sa pasionată este un isteric care ipnotisază prin contagiune pe acei care-l incongióră. E bine! nu; nu vom fi siliți să considerăm pe Ioana d'Arc, pe Napoleon I seu pe Mirabeau ca niște simpli magnetisori. Putem să avem o mai bună opiniune despre dênșii și despre contimporanii lor. Acesta erupțiune intempestivă a patologiei în istorie este de plâns, și toți medicii ar vedé c'o adevărată tristeță faptul că s'ar poté crede că istoria omenirii este numai istoria bólelor nervóse. Medicina are niște datorii mai nalte, mai folositoare. Púțin ne pasă d'a sci, că decă Ioana d'Arc eră isterică, decă Napoleon I și Mirabeau erau epileptici, fiind că sântem siguri că epilepsia nu produce geniul militar și că isteria nu face să se nască entusiasmul național.*

Ce este atunci isteria? Andral dicea că această nevrosă complecsă imbrățișează toate afecțiunile nervóse. Acesta aserțiune e vagă, dar adevărată; și vedem cu plăcere că d. Huchard, ca un adevărat clinician, n'a căutat să ne uimescă printr'o precisiune și mai nerealisabilă. Isteria are doué forme: forma convulsivă, cu spasmuri și atacuri; forma vaporósă, care se numesce și nervosism, stare nervósă. Aceste doué forme pot să se unescă la aceeași persónă; dar ele pot esistă și 'n mod separat. În toate casurile, toate istericele, și am poté dice și toți istericii, căci și bărbați sânt une-ori tributari ai acestei mari nevrose, au un sistem nervos desechilbrat, ei intră în marea clasă a neponderațiilor pe cari Laségne i-a numit cerebrali.

D. Huchard a făcut un studiu foarte interesant asupra caracterului și moravurilor istericelor. Isterica este un mare copil réu crescut, plăcut une-ori, neplăcut

adese-ori, plângënd c'un ochiu și riđënd cu celalalt, pasionată în afecțiunea care mâne se va schimbă în ură seu indiferință, trecënd intr'o clipă dela un esercițiu neimpăcat la apatia cea mai înderétnică, dela convorbirea cea mai strălucită la mutismul cel mai absolut; mobilitate intelectuală, atacsie morală, aceste sânt trăsăturile principale ale caracterului lor. Este folositor să le observăm în societate, căci, decă le descoperim la vr'o persónă din cercul nostru, vom poté să ne ferim astfel de multe greșele, de multe desamăgiri. Nu pré glumiți cu aceste femei plăcute, cari ve aréță din cel dintéiu moment o simpatie esagerată, intr'o bună diminetă, când vor fi enervate, cel mai mic cuvânt dis în glumă va fi interpretat ca o ofensă. Aceea pe care o priviai ca o amică veselă, va incepe să plângă, să te mustre și se va preface într'o dușmană neinduplecată. Păziți-ve de femeile pré plăcute; remâneți în rezervă nainte d'a sci decă ele sânt totdeuna astfel. Păziți-ve de afecțiunea și de discrețiunea lor; istericele au o adevărată atacsie a limbei. În unele momente ele sânt nevoite să vorbescă, ori ce otăriri ar fi luat mai nainte, și atunci cuvintele lor nedisciplinate nu vor să mai scie ce vré să dică secretul, și lovesc în onórea unuia, în interesele altuia, în siguranța tuturor, ca o lume revoltată care sfaramă totul în trecerea ei. Câteva minute apoi, biéta femeie va fi sdrobotită din cauza réului ce a causat; ea e plină de devoament și de abnegațiune când poté să se rețină pe priporul réului unde este atrasă fără voia ei.

Negreșit, ele deraliéză adese ori în viață. Motiverile cele mai de nimic le vor impinge la actele cele mai rele. Unele, care nu vor fi găsit în soțul lor, idealul ce au visat, îl vor înșelá cu cel dintéi ideal fals ce vor întâlni și care nu va valorá, negreșit, cât cel dintéi; seu decă nu vor înșelá, ele i vor face viața amară pentru a se poté despărți de dênșul. Neținënd sémă de onórea și demnitatea lor, ele vor simulá niște aventuri amoróse cu totul inchipuite. Ele vor simulá și o sinucidere care va fi pregătită cu mare ostentațiune, dar care se va oprí în totdeuna la limitele unei comedii iscusite. Prefacerea este adevărată manie a istericelor; adese ori, ele mintesc pentru plăcerea d'a minți. Scim cu toții cât de puțină atenziune trebuie să dăm povestirilor pe care le face istericele despre suferințele lor trecute seu presinte, ele esageréză totul. Une-ori minciunile lor au niște urmări grave, căci se întemplă ca ele să acuze de cine scie ce crime pe niște omeni nevinovați. În aceste casuri, istericele devin niște adevărate alienate periculóse. Acum medicii legisi sciu cum să le dea pe față; dar mai nainte lumea le credea și multe crime judiciare s'au comis din cauza lor.

Din fericire, aceste casuri sânt cu totul rare și cea mai mare parte din isterice nu sânt decât niște fiinte slabe, fantastice, capriciose, care pot fi stăpánite. D. Huchard dice cu drept cuvânt, că medicul poté avé o acțiune psihică foarte salutară asupra unor asemenea bolnave. În asemenea casuri tratamentul moral este cel mai folositor la aceste ființi nenorocite, care fără a avé un organ anume atacat, sânt în prada unor suferinți vagi, generale. Mai mult decât ori-care altele, ele au nevoie de incuragiări, de cuvinte dulci, de afecțiunea celor ce le incongióră. Dar să nu uităm, că blândéța medicului nu trebuie să-l facă să uite că istericele sânt niște copii, pe care din timp în timp trebuie să aibă curajul să-i biciuescă moralmente.

J. D.

* *Traité des névroses, par le professeur Axenfeld, 2-me édition augmentée de 700 pages, par M. Huchard, médecin des hopitaux Paris 1883.*

Istrate voinicul.

— Baladă de sub Detunata. —

Bun' ai fost tu de mirésă
 Și de nevestă frumósă;
 Ei sáracul ce Vulcoiu,
 Bun a fost de-a belí boi
 Și de galbini de cei noi!
 Remái Vulcoiu supérat,
 Că Istrate te-a lásat!
 Frunđa verde flori mênunte,
 Că Istrate-i mort in munte;
 Dar nu-i mort de flori domnesci,
 Ci-i de ném de Jurcuesci,
 Elu-i mort in câmpul gol,
 De o muche de topor,
 Mortu-e in câmp sub pădure
 De o muche de sécure,
 Jurca Șandru c'un nepot
 Ei l'au omorit de tot,
 Și le-au ajutat Cártoie,
 Pentru că i-au dat o óie.
 Dar lumea đice că-i de vină
 Blástemata Catalină,
 Care amăgiá lumea
 Cu portul și cu vorba,
 Că se portá cam de lume
 Și vorbiá tot făcénd glume,
 Se uitá ca o șerpóicá
 Și páșiá ca o smeóicá,
 Cunoscea lumea de dragá
 Și-'mblá sêptemána-'ntrégá,
 Cu găina friptá 'n pólá
 Și cu plosca sub suórá,
 Până ce l'au imbêtat,
 Și la Jurcuesci l'a dat,
 Aceia a pus capul
 La Istrate voinicul,
 Pe care-l plánge codrul
 Și-l jelesce Vulcoiul.

Ioan Pop Reteganul.

Idei și principii economice.

Acea țără care-ș espórtá produsele muncii sale in forma brutá, cum se espórtá la noi: terminá cu esportul ómenilor sei, cum đice H. Carey, terminá dará cu sá rácia, bóle, emigrațiune, barbarism.

Banul este pentru corpul social, aceea ce este aerul a atmosferic pentru corpul fisic: améndoí produc mecanismul circulațiunii.

Dintre tóte mașinăriile câte stau omului la dispozițiune, nici una nu are atáta putere in respectul economiei de timp și muncá ca banul.

Avuțiá séu puterea omului a dispune de forțele naturei cresce in proporțiune dréptá cu ușurarea schimbului séu circulațiunii, érá acésta din urmă cresce numai in mészura in care omul póte dispune de mijlocul de schimb adecá de ban.

Cu cât un obiect e mai folositoriu, cu atáta se cautá mai tare și in urmă acesta cu atáta se inmulțesce séu reproduce mai tare, cu atát se și eftinesce mai tare. Acest principiu se aplicá și la ban. Banul are tendința a merge la locul unde folosul lui este mare,

unde inmulțindu-se dobânda pentru folosul lui este mai micá.

Deci banul fuge de țéřile agricole, unde e mai scump, in țéřile industriale unde e mai eftin.

In ori ce țéřá unde banul incurge mai cu prisosință tóte iau altá față. Munca și industria câștigá viețá, comerciantul e mai intreprinđetoriu, fabricantul mai sirguitoriu și mai istet, agricultorul urmézá dupá plugul seu cu mai mare sirguintá și grige.

Faceți ca in țéřa noastră să fie căutată puterea de muncá fisicá și intelectualá, faceți ca lipsele nóstre să se acopere prin producțiunea nóstrá, nu prin muncá străiná, importând mai tóte pentru trebuințele nóstre din străinătate și atunci, și decá nu vom avé bani de aur, țéřa va avé bani cu prisosință, căci va posede mijlóce séu puterea de a cumpéřá banul.

Civilizațiunea este singura țintá cătrá care nisui; prin progres in culturá ne putem apropia numai de aceea țintá, a o atinge insé omului nu este dat.

Cu cât va fi circulațiunea mai repede intre consumenți și producent, cu atát mai perfectá va fi dezvoltarea omului, cu atát mai repede crescerea bunăstării lui, și prin urmare cu atát mai ușor progresul spre civilizațiune unde nizuim.

Anglia prin sistema de a deveni centrul séu singura „lucrátóre“ a lumii este cel mai mare vrășmaș al civilizațiunii, căci tinde a ucide tóte centrele locale, depárțând pe consumenți de producent, ca prin sistema de exploatare să impuná fabricatele sale tuturor popórelor.

Acesta sistemá se numesce și „politica colonialá“.

Ioan Roman.

C u g e t á r i.

— Virtutea este pentru moral aceea ce sănătatea este pentru fisic.

— Decá averea nu ne dá spirit, ea face cel puțin ca fie-care să ni-l presupună.

— Omul generos pune sub picióre aceea ce dá și la inimá aceea ce primesce.

— Amicițiá este ca acele altare antice, unde nenorociți și chiar culpabili gásiau un asil sigur.

Sufletele bine incercate suferá mai mult cu inima decát cu corpul; ómenii vulgari, diu contrá, suferá mai mult cu corpul decát cu inima.

— Nu te spriginí pe amici. Nu te spriginí nici pe numele párinților și a rudelor. Mii de ómeni ș-au petrecut partea cea mai frumósá din vieța lor așteptând, insédar, spriginul amicilor și tot pe atáția au murit de miserie pentru că s'au spriginit numai pe reputațiunea párinților și a rudelor. Spriginesc-te numai pe tine én-su-ți și cautá a nu uitá, că cea mai bună recomandáțiune pentru tine este un caracter sincer și statornic unit cu o energie curagiósá.

— Ori cum te-ai purtá, nu poți să-ți cunosci nici amicii nici neamicii: cu toți au aceleași apucături esterióre, aceeași politețá și același limbagiu. Ah! cât de mult urésc acésta lume jóșá și lingușítóre. Aș iubi cu mult mai mult onesta franchețá a ómenilor sêlbatici, care iubesc séu urésc fáțiș. La noi insé cei ce voiesc să ne perdá, ne imbráțoseză și ne lingușesc; și acésta se chemá usul societáții la popórele civilisate!

— Femeia este enigma secolului al XIX-lea. Nimene n'o póte ghici, dar nimene nu voiesce să renunțe la dênsa.

— Numai blándeța asigurá fericirea femeilor; atunci sânt ele mai tari când nu se apéřá.

Dela Bucuresei.

— *Preumblare pe Calea Victoriei.* —

Pasagiul român atât de frecventat altă-dată, centrul gazetarilor și al omenilor de condeiu, astăzi are un aspect trist și părăsit. Locul gazetarilor este ocupat astăzi de magazinele de încălțăminte, și acolo unde mai de mult se scrieau articoli fulminanți, acum se vînd ghețe...

Să trecem dar înainte!... Êtă că sîntem aproape de palatul Domnesc! Edificiul acesta, de și nu este mare, are în construcțiunea sa ceva monumental și colorărea cea închisă i dă oare-care aspect istoric impresionant.

Când s'a ridicat acest edificiu chiar în locul acesta își va fi avut resonele în impregiurările de atunci; astăzi însă locul este prăstrîm. Apoi imediata apropiere a caselor vecine de trei părți ale palatului, il umbresce așa dîcînd pră mult și familia domnescă se pare pră espusă atențiunii publice. Chiar și mica grădină arangiată cu mult gust sub gîmurile de miédădi ale palatului, incungiurată numai cu grilagiu de fer, pôte să delecteze câte odată vederile familiei domnitore, când membrii dênsei ca alți muritori vor privi prin gîmuri, însă nu pôte servi ca loc de distragere...

De altă parte însă trebuie să mărturisim, că un palat domnesc alătura cu edificiile vecine, incungiurat totdeuna de vederile mulțimii active viale își are și partea sa bună. Nimic nu influințeză mai desastros asupra spiritului, decât retragerea dinaintea mulțimii, casele acele închise în care nu se aude decât pendul misterios al orolôgelor, pașii sficioși ai omenilor curții. Singurătatea n'a crescut nici odată spirite mari, singurătatea e bună pentru un om crescut atunci, când ocupațiunile sale recer multă meditare și labóre; pentru familie însă sgomotul și mișcarea sînt primele condițiuni ale desvoltării spirituale.

În fața palatului, acolo unde mai nainte ni se prezentau niște locuri deșerte, incungiurate cu niște uluci de scânduri: astăzi se 'nalță un edificiu pompos, rival palatului „Daciei”, ce infrumșetěză în mod admirabil Calea Victoriei și piața Episcopiei. Am observat, că stilul așa dîs „boeresc” al caselor începe a dispăre încetul cu încetul de pe stradele principale; în locul edificiilor pentru comoditatea personală a unei singure familie, cu casa în fund și cu o curte largă cătră stradă, astăzi se 'nalță edificii cu mai multe etage, clădite pe linia stradei. În scurt, stilul economic învinge stilul de plăcere, care se vedea mai nainte pe stradele principale; numai prin mahalele se mai vede sistemul vechiu, însă cu timpul și el are să facă locul principiului de economie națională.

Grădina Episcopiei din dî în dî începe a fi mai renumită prin frecvența sa; chiar și mica piață ce incungiură acest loc de distragere a căpătat un aspect foarte plăcut prin frumosele edificii, ce o incungiură de tôte laturile. Deja se observă aici o gravitațiune a publicului, încât frecvența bulevardului din timpul resbelului astăzi se pare a fi deplasată în piața Episcopiei. Piața acesta are cel mai frumos viitor.

Să intrăm puțin în grădina Episcopiei! Mi-aduc aminte de pățania unui tiner literat italian, ce venise în anul trecut să vedă Bucureștii și pe Români.

„Voiam — începî el — să fac o vizită la dl M.

Când ajung la grădina Episcopiei, vîd că plecasem de acasă pră de timpuriu, me dau jos din birjă și me hotăresc în timpul ce-l aveam încă la dispoziție, să-l petrec în aerul puțin mai curat al gradinei dela Episcopie.

„Me așed pe o bancă și încep a studiă fisionomiile, imbrăcămîntea și mișcările trecătorilor, ca tot omul ce venind într'o țeră străină, voesc să studieze poporul în tôte mișcările vieții sale.

„De odată observ, că o damă imbrăcată elegant se îndrepteză spre mine și apoi cu voce complēsantiă me intrébă în limba română să-i spun câte ore sînt? Eu până aci nu vorbisem nici un cuvînt românesc. Dară dama aceea vorbiă așa de lămurit, încât eu pricepusem îndată ce voesc. Me uit la orologiu și-i dîc în limba italiană: „Doue ore, fără un sfert”. Ea-mi spune: „Nu pricep”. Eu repetez aceleași cuvinte și în limba francesă. Ea continuă érăș: „Nu pricep”. Atunci începui și eu în limba română: „Și eu nu pricep, dómná”.

„Dama însă nu se depărtěză, ci continuă conversațiunea cu mine tot în limba română:

„— Dvóstre sînteți străin, domnule.

„— Străin, dómná, — respunsei eu.

„— Și de unde sînteți, decă e permis a intrébă?

„— Dela Italia, — dîc eu tot în limba română.

„— Și ve pace Bucureștii?

„— Place, dómná.

„Nu scîu decă am dîs bine ori nu, căci dama zimbînd se aședă lângă mine pe bancă și urmă conversațiunea tot în limba română mai mult ca un sfert de eră, și-ți mărturisesc, că pricepeam tot.

„Decă nu mi se 'ntemplă acesta, pôte nu încercam nici odată a vorbi românesc; așa însă acum începutul l'am făcut și m'am convins, că și eu scîu ceva românesc.

„După vr'o dece minute dama se ridică de pe bancă și apoi zimbînd spre mine, imi dîse franțozesc, că vorbesc pră bine românesc și salutându-me, se departă făcendu-mi un compliment delicat.

„Eu remasei uimit de pățanie și vîdui ce element bun de concuistă națională sînt damele Dv.

— Of! sînt pline de spirit, forte amabile, — dîsei, dar...

— Dar? — me intrerupse amicul meu.

Scosei iute orologiu și dîsei:

— E timpul. Putem să mergem la dl M.

Și plecarăm într'acolo pe jos, căci strada Mercur e aproape.

Echo.

Frumșete spaniolă.

— Veđi ilustrațiunea de pe pagina 297. —

Tôte națiunile au fala lor.

Germănul crede că este fundamental, englesul pretinde a fi practic, francesul e complēsant, italianul e născut musicant, ér spaniolul dîce că în patria lui se află cele mai frumose femei.

Nu voim a combate acesta credință națională, dar nici nu pră putem. Ca să se convingă și cetitorii noștri, etă publicăm în nr. presinte un ideal de frumșete spaniolă.

I. H.

Literatura și arte.

Biografia lui Urechie. Originea și activitatea literariă a cronicarului Grigorie Urechie nu este încă de

plin limpedită. Dl Ioan Sbiera, profesor în Cernăuți și membru al Academiei Române din București, vine a contribui la luminarea acestei cestiuni prin scrierea sa intitulată: „Grigorie Urechie“, contribuiri pentru o biografie a lui, publicată în Analele Academiei și estrasă de acolo și în broșură separată. Lucrarea academicului nostru se imparte astfel: Isvóre, Originea familiei Urechiescilor (capitol reproduș în nr. prezente al foii noastre), Urechiescii în istorie, Grigorie Urechie. Timpul când ș-a scris Grigorie Urechie cronica sa. Este Grigorie Urechie autorul adevărat al croniciei publicate sub numele seu?, Isvórele folosite de Grigorie Urechie. Cum se vede și din acest sumar, autorul a nisuit a deslegă cât mai bine problema ce ș-a pus. Dsa ni-a prezentat un studiu interesant și instructiv, pentru care îl felicităm. Prețul broșurei e 1 leu.

Din publicațiunile Academiei române au apărut următoarele scrieri și se află de vânzare la librăriile Socec în București și Krafft în Sibiu: 1) Vięta și scrierile lui Grigorie Tamblac, de episc. Melchisedec. — 2) Despre Alesandru Mavrocordat Esaporitul și despre activitatea sa politică și literară de dl A. Papadopolu Calimachiu 20 bani. — 3) Dare de semă despre esposițiunea de electricitate dela Viena din 1883, de d. Em. Bacaloglu. 30 bani. — 4) Dare de semă despre esposițiunea de igienă din Berlin din anul 1883, de d. dr. I. Felix. 50 bani.

Buletinul Societății geografice române din București, publicat prin ingrigirea dlui George I. Lahovari, secretarul general al Societății, a apărut și pe semestrul I din 1884, partea II. conținând Memorii și conferințe: 1) Conferința dlui inginer Hepites asupra Meteorologiei practice și formarea cartelor synoptice asupra prevedereii timpului. — 2) Notice historique sur les Tsiganes de Moldavie et de Valachie, par Alfred Poissonier. Bucarest, 1854. 3) O notiță asupra Țigănilor de George I. Lahovari. — 4) Premiul „General George Manu“. — 5) Erată.

Cântăreța Elena Teodorini a început seria reprezentățiunilor sale în America cu succes strălucit. Doue luni va jucă în Buenos-Ayres și doue luni în Rio de Janeiro, apoi se va rentorče la Madrid, pentru a-și termina al treile an al angagiamentului ei în capitala Spaniei. După acest timp, în urma stăruințelor dlui Massenot, se va duce la Paris.

Din scrierile lui S. Bodnarescu a apărut un volum de 360 pagine la Cernăuți, cuprindend poesii și tragediile: „Lăpusnean Vodă“ și „Rienzi“.

Marșul stégului dedicat gloriosului regiment nr. 50 (Marele duce de Baden) din Alba-Iulia de Gr. Ștefănescu, a apărut ca supliment musical la „Doina“, organul musical din București. „Doina“ apare în fie-care duminică și costă pentru străinătate pe un an 8 lei, 1/2 an 5 lei.

Biblioteca națională. Sub acest titlu au început a se tipări în librăria dlui Samitca în Craiova o serie de scrieri din literatura noastră națională, în edițiuni mici, în 16° cu câte 25 de bani (10—12 cr.) volumul, asemenea edițiunilor germăne a lui Reclam. („Universal Bibliothek“). Laudabilul scop al acestei întreprinderi este de a înlesni respândirea scrierilor de valóre ale literaturii noastre, cum arată devisa de pe frontispiciul cărții: „un popor trebuie să-și cunoscă literatura, căci e a sa“. Primul volum, cu o prefață în care se arată scopul și importanța unei asemenea edițiuni și necesitatea ei la noi, cuprinde „Vérful cu Dor“ una din cele mai frumoșe povești de Carmen Sylva, procesă de o notiță biografică și de portretul Augustei autóre.

Biblioteca Românilui. A apărut în acęsta bibliotecă: „Capita roșie“, frumoșă scriere, a dnei Fany Millet Notley, în care este descrisă vięta și peripețiile

prin care trec nihilisții din Rusia. Prețul celor doue frumoșe volume 3 lei. În aceeași bibliotecă se găsesce: „Cayetano Victoria“, în care d. Lucien Briort descrie cu vii culori luptele pentru independința Meccicului. 1 volum costă 1 leu.

Din literatura franceșă. Editorul Leroux din Paris a întreprins publicarea în edițiune separată a studiilor publicate de d. A. D. Xenopol în „Revista Historique“. Volumul va purta titlul: „Une énigme historique: Les Roumains au Moyen-Age“.

Teatru de veră în București. Cetim în „Românul“: În curënd va începe în grădina Rasca o nouă serie de reprezentățiuni. Printre actorii ce vor jucă, se dice că vor fi dnii Hasnaș și Hagiescu, dnele Romanescu și Botez.

Fisiografie, curs elementar de introducere în studiul naturii de Sabba Ștefănescu, carte aprobată de ministru instrucțiunii publice din România, a apărut la București. Prețul unui exemplar 2 lei.

Statistica diarelor din București. Astăzi apar în capitala României următoarele diare: *Oficiale*: Monitorul oficial, Monitorul comunal, Monitorul óstei. *Politice*: Românul, România, România Liberă, Telegraful, Națiunea, Resboiul, Resboiul român, L'Indépendance Roumaine, Bukarester Zeitung, Bukarester Tagblatt, Bukarester Salon, Poporul, Trăsnetul, Silogy, Iris, Reforma, Progresul Medical, Fraternitatea, Apărătorul, Cooperatorul, Funcționarul, Deșteptarea, Curierul Financiar, L'Economiste Roumain, Dreptul. *Literare*: Literatorul, Educatorul, Revista pentru istorie și archeologie, Economia rurală, Revista militară, Biserica română, Biserica ortodoxă, Ortodocsul, Cimpoiul, Dreptatea, Zorile, Spitalul, Buletin telegrafo-poștal, Ciulinul, Cugetări mensuale, Cocoșul, Gogósa patriotică, Peleșul, Comora, Curierul districtelor, Opinea, Le Bossu, Țera nouă și Revista societății Tinerimea română. În totalul 53, din care 13 cotidiane, pe când celelalte de 3 ori, odată pe săptămână, odată la 15 zile ori odată pe lună.

C e n o u ?

Scrii personale. Dl Teodor Pop, proprietar mare de Checheș în Bănat, a dăruit bisericeii din Giula-română, locul născerii sale, 200 fl., în numele soției sale dnei Ofelia n. Popovici 200 fl., în numele sócrei sale dnei Carolina Popovici 100 fl., cu totul 500 fl.

Hymen. Dl dr. Nicolae Ciacian de Beldiu, medic comunal în Pecica-română, comitatul Arad, la 18 I. c. ș-a incredințat de soție pe dșóra Livia Bogdan, fiica dlui Vincențiu Bogdan avocat în St. Nicolau-mare. — **Dl Octavian I. Russu**, candidat de avocat, și-a serbat la 22 jun. cununia cu dșóra Alesandra Sterca Șuluț, fiica dlui Iosif Sterca Șuluț, jude reg. în pensiune la Sibiu. — **Dl Paul Grec Görög** invetător gr. c. la școla II din Șeitin s'a logodit cu dșóra Maria Bêtrănuț, fiica dlui George Bêtrănuț invetător gr. c. în Semlac, comitatul Ciănad.

Aniversaria morții lui Șaguna. Astăzi sâmbetă în 16/28 iunie se implinesc un-spre-dece ani dela mórtea fericitului arhiepiscop și mitropolit Andrei bar. de Șaguna. În acęsta zi se țin parastase în multe biserici romănesci, pentru repausul sufletului marelui arhieru.

Protopresbiteri noi. În săptămănila trecute s'au făcut următoarele alegeri de protopresbiteri în arhiepescia Sibiiului: în protopresbiteratul Bistriței s'a ales dl Simeon Monda, în al Zărândului dl Vasilie Damian, în al Cămpenilor dl Romul Furdul.

Deputății români aleși pentru dieta Ungariei sânt următorii: Vincențiu Babeș național la Sasca în Caraș-Severin, Ioan Beleş guvernamental la Radna în Arad, Sigismund Ciplea guvernamental la Șugatag în Mara-

mureș, Trăian Doda național la Caransebeș în Caraș-Severin, dr. Iosif Gall guvernamental la Recaș în Timiș, Constantin Gurban guvernamental la Josășel în Arad, Petru Mihali opozițional moderat la Vișeu în Maramureș, Atanasiu Răcz guvernamental la Becicherecul mic în Timiș, Alesandru Roman guvernamental la Ceica în Biharea, George Szerb guvernamental la Zorlenț în Caraș-Severin, Petru Truța național la Baia-de-Criș în Hunedóra, Gerard Wégheș guvernamental la Beiuș în Biharea. Cu toți 12.

București véra. Bucureșciul, serie cronicariul „Românului”, a adormit. Ziua, séra, nóptea nu e nimic de făcut. Lumea plecă mereu. Fericiti sânt aceia, cari se pot duce să respire câteva luni aerul sănétos al munților ș-al mării. Sinaia ș-a pus deja pe frunte vélul seu de verdétá. Otelurile sânt gata pentru călétori. Constanța, mǎrgáritarul mării negre, ș-a spélat fruntea în spuma ei și ca o cochetá sigurá de lanțurile sale a început să facá din ochiu amatorilor de báii de mare. Slánicul, Lacul sárat, Balta albá, Puciósa, C.-Lung, Báșca, tóte strigá cá sânt gata, arétându-și calitáțile, plácerile și avantajele. Lista e mare, n'ai decát să alegi cât Bucureșciul a devenit imposibil. Cálđura, aerul, uritul, tót contribuie a face să-l părăsesci cu pláceré pentru cáva timp. Singura pláceré care o poți gustá e plimbarea diminéta la șosea. La 7 ore sórele n'a rášbit áncá cu rađele sale de foc chioșcurile. Aerul e bun și parfumat. Florile și copacii te îmbétá cu mirosul lor. Paserile cántá, și prin aleiuri se plimbá o lume alésá și frumóșá. Dar n'ai mult timp ca să gusti acésta pláceré. La 9 ore cálđura a devenit imposibilá. Trebuie să fugi acasă să te inchidí într'o nópte factice combáténd rađele sórelui care vre să-ți facá din odaie un cuptor. Páná la șese ore, orașul e trist. El nu se animá puțin decát la vremea mesei. Unul câte unul, ómenii es și cafenelele încep să se umple de consomatori. Pe trotuar se întind mese, care devin ca o furnicárie. La Capșa tineri elegánți își etalezá moda și spiritul; deputáții cei tácuți dela Camerá discutá și elegantele vin ca la vénátóre, strápungénd cu ságețile ochilor lor pe fluturii cari sbárníe pe lângá páharul de maderá seu cofeturile care nu sânt decát un pretest. Séra Rașca, Stavri, Opler și concerturile din gráđina Oteteleșan. Multe distracții, dar nici una buná.

Esamene. În *institútuł Andreian* pedagogico-teologic gr. res. din Sibiiu esamenele publice se țin dela 18—30 iunie st. v. — *La Sibiiu* în șcóla románá de fetúțe a Reuniunii femeilor románe de acolo esamenul anual se va ținé la 16/28 iunie.

Opínca Románá. Sub titlul acesta s'a înființat la Sibiiu o nouá societate. Scopul acesteia este: susținerea, cultivarea și desvóltarea náționalismului român în ținuturile locuite de románi ale imperiului austro-ungaric. Conform acesteia membrii societáții vor stáruí, ca în familiile románesci să se cultiveze moravurile náționale, să se introducă portul románesc; Societatea va ajutóra invétáméntul public și va mijloci ca numele nerománesci să se romániseze.

DI Ioan Bumbac, profesor în Cernáuți, a publicat o micá scriere în limba germáná: „Principiile noiei ortografii”. Autorul desfășurá pe 11 pagine lámurit și precis principiile ortografiei adoptate de Academia Románá din București, ortografie introdusá printr'un emis al ministerului cultelor din Viena ca obligátóre și în șcólele din Bucovina.

Societatea „Petru Maior” a junimei románe studióse la universitatea din Budapesta ne-a trimis raportul seu general pe anii școlari 1882/3—1883/4. Din aoesta scótem urmátórele împártășiri relative la activitatea Societáții: a retipárit „Istoria pentru începutul Románilor în Dacia” de Petru Maior; a ales 28 de

membrii onorari dintre cei mai de frunte bárbáți románi de pe teritoriul Ungariei; a arángiat o serată literarie-musicalá, și a ținut mai multe ședințe. La sférșitul anului școlar de acuma Societatea are 901 opuri în 980 tomuri. Cassa: fondul permanent 3514 fl. 81 cr., fondul disponibil 348 fl. 66 cr. Oficiánții Societáții. a) Membrii comitetului: Dr. George Crenicean președinte, Valeriu Olariu vice-președinte, Gerasim Sêrb secretari, Romul Furduiu și Nicolae Moțu notari, Pachomie Avramescu bibliotecar, Emihu Buttyan cassar și Aurel br. Popp controlor. b) Membri în comisiunea criticátóre: Alessiu Manguica, Alesandru Millian, Valeriu Olariu, Paul Rozvan și Gerasim Sêrb.

Adunare invétátorească. Reuniunea invétátorilor románi selágeri va ține adunarea sa generalá de est-timp în comuna Santéu la 3 iuliu st. n. sub presiđuł dlui profesor Gavril Trif.

Reuniunea invétátorilor románi din giurul Gherlei a ținut adunarea sa generalá în anul acesta în Sánte-Jude, la pro opopol Vasilie Pușcar, fiind de față 60 membrii ordinari, mai mulți onorațiori și o cununá de dame. A presiđuł canonicul M. Șerban. S'au cetit raportul secretarului și al cassarului. Apoi se cetirá doue disertațiuni, una de Petru Grama despre necesitatea industriei de casá, și alta de Ioan Têrnovean despre necesitatea și folosul bibliotecelor poporale. Urmá un pránd comun. Dupá miédáđi se ținú esamen. A doua đi s'a mai ținut o ședință. Viitóreá adunare se va ține în Minteul Gherlei.

Societatea de lecturá și de cántári a studenților románi dela gimnasiul superior r. cath. din Cluș va ținé la 29 iunie ședință publicá cu urmátóreá programá: 1) „Cuvént de deschidere”, rostit de președintele Societáții Ioan R. Cherecheș, stud. de clasa a VIII. 2) „Un resunet” poesie de A. Mureșan, intonatá de corul vocal. 3) „Cond ținurile creșcerii adevérate”, disertațiune premiátá de soc, prelesá de autorul Georgiu Popescu, stud. de clasa a VII. 4) „Movila lui Burcel”, poesie de V. Alesandri, declamatá de Ioan R. Cherecheș, stud. de clasa a VIII. 5) „Serenadá”, poesie de Virg. Satropa, cántatá de Ioan Vereș și acompániat pe violíná de Alesandru Siláși, ambii stud. de clasa a VII. 6) „Cántec din esil”, poesie de D. Bolintinean, declamatá de Valeriu Abui, stud. de clasa a VI. 7) „Secretul ursitei”, novelá socialá, premiátá de soc., prelesá de autorul I. R. Cherecheș stud. de clasa a VIII. 8) „Unde ești?” poesia de Th. Șerbanescu, melodia de Cavadia, cántatá de Vasiliu Vutca, stud. de clasa a VIII. 9) „Versul unui român”, poesie de A. Mureșan, declamatá de Clemente Barbul, stud. de clasa a V. 10) „Vorbire de inchidere”, rostitá de Georgiu Popescu, stud. de clasa a VII.

Concurs pentru stipendie din fundațiunea lui Gozsdu. Prin acésta se escrie concurs pentru un stipendiu din fundațiunea lui Gozsdu de 500 fl., la cas de graduáțiune un stipendiu de 400 fl., eventualminte de 300, 200 seu 100 fl., cu observare, cá se dá preferință concurentilor pentru studiile tehnice și montanistice. Concurenții au de a-și adresá petițiunile instruate cu testimoniile școlastice, carte de botez și cu atestat de paupertate páná la 10 august 1884 st. n. cátrá Cancelaria fundațiunii lui Gozsdu, Budapesta, király-utcza 13, însemnând în petițiune facultatea, la care, și locul, unde voiesce concurentul să studieze, precum și ultima poștá, unde vre să i se comunice rezultatul petițiunii. Totodatá sânt avisați și stipendistii fundațiunii lui Gozsdu de a-și subșterne páná la 10 aug. 1884 st. n. documentele, adecá Indicele, respective testimoniul școlastic în origine, ori în copie autenticá, despre rezultatul studiilor în anul 1883/4 la Representațiunea fundațiunii lui Gozsdu, Budapesta, Király-utcza 13, pentru cá la din contra se vor lipsi de stipendiul avut. Budapes-

ta, 19 iunie 1884. Comitetul adm. al reprezentațiunii fundațiunii lui Gozsdu.

Societatea pentru cultura și literatura română în Bucovina va ține adunarea sa generală în Cernăuți luni în 7 iuliu st. n. Programul adunării va fi: raportul comitetului despre lucrările sale în 1882 și 1883, raportul revisorilor despre cercetarea socotelilor din anii aceia, raportul comitetului privitor la modificarea statutelor, încuviințarea bugetului Societății pe anii 1884 și 1885, discursuri și propuneri privitoare la interesele Societății, alegerea vice-președintelui Societății și a 11 membri ai comitetului, alegerea comisiunii de trei spre cercetarea socotelilor anului 1884 și 1885. Din raportul comitetului, care se va prezenta adunării, vedem, că biblioteca Societății la finea anului 1883 a avut 2357 opuri în 2486 tomuri, 778 fascioare, 36 tablouri și 6 mape; cassa: capital imobil 7787 fl., obligațiuni 700 fl. 7200 franci, 1000 galbeni, în numerar 8619 fl. venit 2399 fl. 75 cr., spese 2694 fl. 36 cr. Deficit 294 fl. 61. Membrii: 7 onorari, 18 fondatori, 146 ordinari și 4 activi.

Maialul din Abrud, arangiat la 9 l. c. de cătră reuniunea femeilor române de acolo pentru înființarea unei școle de fete române, a avut un succes bun. — S'a încassat 196 fl. 10 cr., spesele s'au urcat la 52 fl. 18 cr., deci vinitul curat a fost 143 fl. 92 cr. Comitetul reuniunii mulțămese prin diare tuturor cari au contribuit cu zelul și cu banii lor la acest rezultat frumos.

Danțuri românesce la Madrid. Cetim în „Rom. liberă”, că în săptămâna viitoare dnii Mocean și Velescu dimpreună cu elevii d-lor vor pleca la Madrid pentru a face cunoscute și surorii dela Marea-mediterană danțurile noastre naționale.

Balul din Gașa arangiat la 9 iunie de tinerimea română de acolo pentru îmbunătățirea fondului școlar profesional din loc în grădina ospetăriei lui „M. Polák” a avut succes bun. Petrecerea s'a început la 9 ore seara cu „Ardeleana” și a durat cu însuflețire până dimineața la 6 ore. Dintre dame au luat parte dnele Ardelean, Moțiu, Vancu, ved. Cornea, Lelca, Beleş, Urs, Popescu, Ștef și Ciabala; dșorele Stan, Beleş, Urs, Mușca, Ambrus și Ciabala.

Danțurile române. Se scrie „Doinei” organ musical din București, că ministerul instrucțiunii din România ar fi luat laudabila decizie, de a trimite pe distinșii gimnastici Mocean și Velescu prin diferitele localități locuite de Români spre a culege danțurile naționale, și apoi a forma din ele jocuri naționale de salon care să înlocuiască pe cele existente. Salutăm această dispozițiune.

Balada lui Iancu. „Doina” comunică, că mai mulți membri ai societății musicale „Uniunea chorală” din București, împreună cu președintele G. Brătian, doresc a avea o baladă în versuri privitoare la eroul Românilor ardeleni Avram Iancu, pe care să se întocmească o bucată musicală. Noi credem — dice „Doina”, — că nimeni n'ar pute reuși mai bine în descrierea vitejiei și mărețelor fapte ale eroului de peste Carpați, de cât frații Ardeleni.

Vine cholera! O scire îngrozitoare s'a răspândit zilele trecute din Toulon în toate părțile lumii: Vine cholera! În numitul oraș-port s'au și ivit deja mai multe casuri, va să dică cholera e deja în Europa. La Toulon s'a transportat prin niște soldați aduși acolo pe un vas engles dela Suez. Locuitorii din Toulon au și început a se imprăscă prin toate părțile Franței. Guvernul francez numai decât a luat mesuri pentru ca să

oprească răspândirea epidemiei. Celelalte guverne asemenea fac dispozițiuni de precauțiune. Se speră, că va fi cu putință a împedea răspândirea cholerei.

Societatea „Petru Maior.” Budapesta 28 maiu. Una dintre condițiunile de căpetenie pentru existența și prosperarea unei societăți este bunăstarea bănescă. În considerarea acestei impregiurări, societatea de lectura „Petru Maior” a junimei române din Budapesta dătoresce deosebită recunoștință publicului român pentru bunăvoința dovedită față de dânsa la totă ocaziunea. În deosebi însă, de astă-dată se simte îndatorată a da espresione viuei sale mulțămite Eminenței Sale Părintelui arhiepiscop și metropolit român gr. cat. al Blășului, dr. Ioan Vancea, pentru darul de 50 fl., Presanției Sale Părintelui episcop român gr. or. al Caransebeșului Ioan Popas pentru darul de asemenea de 50 fl., și Presanției Sale Părintelui episcop rom. gr. cat. al Lugoșului, dr. Victor Mihali pentru darul de 20 fl. Totodată se află îndemnată a exprima călduroasa mulțămită Presanției Sale Părintelui episcop român gr. or. al Aradului, Ioan Mețian pentru tacsă de membru fundator în suma de 50 fl., și dlui Nicolau Fekete-Negruț redactor la mai multe foi românesce, de asemenea pentru tacsă de membru fundator în suma de 100 fl. Repetind mulțămite societății noastre, profităm cu plăcere de ocaziunea de a asigura pe numiții binefăcători despre stima și recunoștința ce li-o păstrăm. *Dr. Crenicean*, președinte. *Aureliu Alexiu*, membru în com. de peste veră.

Sciri străine. *Imperatul Vilelm*, după cum scriu unele diare, în curând va face vizită părechei regesci danese. — *În Varșovia* se vorbește, că țarul Alesandru va vini în veră acosta acolo, spre a se întâlni cu moștenitorul de tron Rudolf.

Călindarul săptămânei.

Diua sept.	st. v.	st. n.	Numele sântilor și sër-bătorile.	Sorele resare	Sorele apune
Duminea 3-a după Rusale.			Evang. dela Mateiu c. 6, v. 2, a inv. 3.		
Duminea	17	29	Sf. Emanuil	4	8 1
Luni	18	30	Mart. Leontiu	4	8 0
Mari	19	1	Iuda fratele Dlui	4	8 0
Mercuri	20	2	Sf. Metodie episc.	4	8 0
Joi	21	3	Mart. Iulian	4	8 0
Vineri	22	4	Sf. Evservie	4	8 0
Sămbetă	23	5	Mart. Agripina	4	7 59

La incheierea semestrului prim

ianuarie—iunie, cu nr. 26, recomandăm spriginirii onorab. public cetitor fôia noastră și în semestrul al doile.

Redacțiunea, cu ajutorul grupului de scriitori vechi și noi intruniți sub flamura noastră, își va da totă silința să ofere familiilor române culte o fôie, care să fie la înălțimea literaturii noastre și să mulțămescă toate juste cereri ale cetitorilor.

Ne rugăm ca abonamentele să ni se răspundă de timpuriu.

Prețul abonamentului este însemnat în fruntea foii.

Colectanții vor primi după 5 esemplare unu gratuit.

Redacțiunea „Familiei”

Proprietar, redactor respundător și editor: IOSIF VULCAN.

Cu tipariul lui Eugeniu Hollósy în Oradea-mare. Strada principală.